מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבחין בין מורשת מוחשית למורשת בלתי מוחשית
- להבין מדוע מורשת בלתי מוחשית נקראת מורשת חיה
- לזהות דוגמאות משני הסוגים ואת הקשר ביניהם

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – דבר שאפשר לגעת בו ולהחזיק
2. ב – ניגון בלי מילים
3. א – דלת עץ של תיבת תכשיטים
4. ג – מנהג משפחתי
5. ב – כי היא קיימת רק כשאנשים עושים אותה
6. ב – הוא נשכח

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – היא חפץ פיזי שאפשר להחזיק ולאחסן
2. לא נכון – הדף מוחשי אך הידע איך להכין את המאכל הוא בלתי מוחשי
3. נכון – כך נאמר בטקסט כדוגמה לקשר בין שני הסוגים
4. לא נכון – הטקסט אומר שאין צורך לבחור, שניהם חשובים יחד
5. נכון – כך מוצע בטקסט, למשל הקלטת סבא מספר סיפור
6. לא נכון – המבנה מוחשי, אך התפילות והניגונים שבו הם בלתי מוחשיים

חלק ג' – השלימו את המשפט

1. מוחשי
2. בלתי מוחשי
3. לתעד
4. ארכיון
5. אומנות
6. ניגון

חלק ד' – התאימו דוגמה לסוג המורשת

- 1 – ו (מוחשי)
- 2 – ג (בלתי מוחשי)
- 3 – ה (מוחשי)
- 4 – ב (בלתי מוחשי)
- 5 – ד (בלתי מוחשי)
- 6 – א (מוחשי)

חלק ה' – כתבו בקצרה

1. הדף הכתוב של המתכון הוא מוחשי, אבל הידע איך להכין את המאכל, כמה ללוש ומתי להוסיף תבלין, הוא בלתי מוחשי ועובר מאדם לאדם
2. כל תשובה הגיונית תתקבל, למשל חפץ ישן מול מנהג או שיר משפחתי

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. מצופה שהתלמיד יסביר שמורשת בלתי מוחשית כמו שיר או ניגון היא גם מורשת אמיתית, גם אם אי אפשר להחזיק אותה ביד
2. תשובה אישית, חשוב שתכלול דרך פעולה כמו תיעוד, לימוד לילד אחר או הקלטה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מוחשי אפשר לגעת בו, בלתי מוחשי קיים אך אי אפשר להחזיק
- כל דוגמה מתאימה מהטקסט או דומה לה תתקבל
- כי היא קיימת רק כשאנשים ממשיכים לעשות אותה, אחרת היא נשכחת

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בבקשה מהתלמידים להביא דוגמה אחת מהבית, מוחשית או בלתי מוחשית, ולסווג אותה יחד בכיתה
- בחלק ההתאמה כדאי לעודד תלמידים להסביר בקול למה כל פריט שייך לסוג שבחרו
- משימת הכתיבה למקסים מתאימה לדיון קבוצתי קצר לפני הכתיבה האישית

דף תרגול: מוחשי או בלתי מוחשי?

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים: יש מורשת שאפשר לגעת בה ביד, ויש מורשת שאי אפשר להחזיק אבל היא קיימת. נתרגל להבדיל ביניהן.

מילון קטן:

מוחשי	מה שאפשר לגעת בו, לראות ולהחזיק
בלתי מוחשי	מה שקיים אבל אי אפשר להחזיק ביד
ניגון	מנגינה, לפעמים בלי מילים
ארכיון	מקום שבו שומרים מסמכים ותמונות ישנים
לתעד	לרשום, לצלם או להקליט כדי לזכור
אומנות	ידע וכישרון לעשות דבר ביד
מבנה	בית, בית כנסת או כל דבר שבנו

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה 'מוחשי'?

א) דבר שאפשר לגעת בו ולהחזיק ב) דבר שקיים רק בזיכרון ג) דבר שאסור לגעת בו

ד) דבר שנעלם מהר

2. מה שירה הביאה?

א) תיבת תכשיטים ב) ניגון בלי מילים ג) מכתב ישן ד) מטבע עתיק

3. מה יוסף הביא?

א) דלת עץ של תיבת תכשיטים ב) שיר ג) מתכון ד) סיפור

4. מה זה בלתי מוחשי?

א) שמלת כלה ב) מגל של חקלאי ג) מנהג משפחתי ד) מטבע ישן

5. למה קוראים לה 'מורשת חיה'?

א) כי אפשר לנעול אותה בארון ב) כי היא קיימת רק כשאנשים עושים אותה

ג) כי היא תמיד נמצאת במוזיאון ד) כי אי אפשר ללמד אותה

6. מה קורה לניגון ששר שאף אחד לא שר?

א) הוא נשמר בארכיון ב) הוא נשכח ג) הוא הופך למוחשי ד) הוא נכתב בספר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מורשת מוחשית אפשר לשמור בארון או במוזיאון	☐	☐
2	מתכון הוא דוגמה למורשת מוחשית בלבד	☐	☐
3	השופר עצמו הוא חפץ מוחשי, אך התקיעה בו אינה מוחשית	☐	☐
4	לפי הטקסט, מורשת מוחשית תמיד חשובה יותר ממורשת בלתי מוחשית	☐	☐
5	אפשר לשמור על מורשת בלתי מוחשית על ידי הקלטה או תיעוד	☐	☐
6	בית כנסת הוא דוגמה למורשת בלתי מוחשית בלבד	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. דבר שאפשר לגעת בו, לראות ולהחזיק נקרא _____

2. דבר שקיים אבל אי אפשר להחזיק ביד נקרא _____

3. כדי לזכור סיפור של סבתא אפשר _____ אותו, כלומר להקליט או לרשום

4. מקום שבו שומרים מסמכים ותמונות ישנים נקרא _____

5. הידע לארוג דוגמה מיוחדת על נול הוא סוג של _____

6. מנגינה בלי מילים שעוברת מדור לדור נקראת _____

4 חלק ד' – התאימו דוגמה לסוג המורשת

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פמוטים של סבתא	___	**א.** מוחשי
2. ניגון בלי מילים	___	**ב.** בלתי מוחשי
3. מכתב ישן	___	**ג.** בלתי מוחשי
4. מתכון (הידע איך להכין)	___	**ד.** בלתי מוחשי
5. משחק חצר	___	**ה.** מוחשי
6. שמלת כלה	___	**ו.** מוחשי

5 חלק ה' – כתבו בקצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה מתכון נחשב גם מוחשי וגם בלתי מוחשי

2. תנו דוגמה אחת משלכם למורשת מוחשית ואחת למורשת בלתי מוחשית מהמשפחה שלכם

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בטקסט מקסים אומר לשירה שהיא לא הביאה שום דבר. כתבו מכתב קצר למקסים שמסביר לו למה שירה כן הביאה מורשת אמיתית

2. חשבו על מנהג, שיר או משחק שמשפחתכם מעבירה מדור לדור. איך הייתם שומרים עליו כדי שלא יישכח?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין מורשת מוחשית למורשת בלתי מוחשית?

תנו דוגמה אחת לכל סוג מורשת

למה מורשת בלתי מוחשית נקראת 'מורשת חיה'?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀